

نقد و داوری مقالات

علمی

Presented by: Dr. S. Karami

ارزیابی اولیه

- ▶ مجلات علمی مختلف، معمولاً از روش‌های داوری متفاوتی برای ارزیابی مقالات استفاده می‌کنند. با این حال، همه آنها فرآیند ارزیابی اولیه را به عنوان یک مرحله ضروری می‌شناسند.
- ▶ در این مرحله، تیم تحریریه مجله، مقالات ارسالی را از جنبه‌های مختلفی مانند:
- ▶ ارتباط موضوع با حوزه مجله،
- ▶ کیفیت محتوای ارائه شده،
- ▶ تطابق با دستورالعمل‌های نگارشی مجله، مورد بررسی قرار می‌دهد.

ارزیابی ثانویه

► در ارزیابی ثانویه، سردبیر یا ناظر پس از جمع‌بندی نظرات داوران اولیه، تصمیم نهایی در مورد پذیرش یا رد مقاله را اتخاذ می‌کند. برخی مجلات، نتیجه ارزیابی اولیه را به عنوان معیار کافی برای انتشار نمی‌دانند و لذا مسئولیت تصمیم‌گیری نهایی را بر عهده سردبیر یا ناظر می‌گذارند.

داوری همتا

► پس از اطمینان از تطابق مقاله با ضوابط و مقررات مجله، آن را برای داوری به چندین متخصص در حوزه مرتبط ارجاع می‌دهند. تعداد و ترکیب داوران، بسته به موضوع و پیچیدگی مقاله، متغیر است. معمولاً، مجلات برای داوری مقالات علمی از چندین داور متخصص بهره می‌گیرند.

► در این مرحله، از داوران درخواست می‌شود تا نظرات خود را درباره مقاله ارائه دهند. تعداد داوران معمولاً بین یک تا شش نفر است. داوران پس از بررسی دقیق مقاله، طی مدت زمانی بین سه تا چهار هفته، نتیجه داوری را اعلام می‌کنند. در ابتدا، آن‌ها نگاه کلی به مقاله انداخته و سپس به بررسی جزئیات محتوایی می‌پردازند.

نتیجه داوری مقالات علمی

پس از جمع‌بندی نظرات تمامی داوران، هیئت تحریریه مجله تصمیم نهایی را در مورد پذیرش یا رد مقاله اتخاذ می‌کند. نتایج داوری به صورت زیر به نویسندگان اعلام می‌شود:

► پذیرش قطعی: مقاله بدون نیاز به تغییرات، برای چاپ پذیرفته می‌شود.

► پذیرش مشروط با اصلاحات جزئی: مقاله با اعمال تغییرات جزئی، قابل چاپ است.

► پذیرش مشروط با بازنگری اساسی: مقاله با اعمال تغییرات اساسی و بازنگری مجدد، قابل چاپ است.

► رد با امکان اصلاح و ارسال مجدد: مقاله در حالت فعلی قابل چاپ نیست، اما نویسنده می‌تواند با اعمال تغییرات، آن را برای داوری مجدد ارسال کند.

► رد قطعی: مقاله به دلایل مختلف، از جمله عدم تطابق با ضوابط مجله یا ضعف علمی، قابل چاپ نیست.

چالش‌هایی که ممکن است محققین در فرایند داوری با آن مواجه شوند

► داوری همتا، فرآیندی پیچیده است که محققان جوان اغلب با چالش‌های آن مواجه می‌شوند. کمبود تجربه، زمان‌بر بودن، فشار روانی، عدم شفافیت معیارها و تعارض منافع از جمله مشکلات رایج در این فرآیند است. برای رفع این چالش‌ها، برگزاری دوره‌های آموزشی، تدوین معیارهای شفاف، استفاده از ابزارهای آنلاین، تشویق همکاری گروهی و مدیریت بار کاری ضروری است. نمونه این چالش‌ها در ادامه می‌آید:

چالش یافتن فرصت‌های داوری برای پژوهشگران جوان

- ▶ محققان جوان اغلب با چالش کمبود فرصت برای داوری مقالات روبرو هستند. یکی از دلایل اصلی این مسئله، عدم شناخت کافی ویراستاران از این پژوهشگران است. برای غلبه بر این مشکل، چندین راهکار موثر وجود دارد:
- ▶ ایجاد پروفایل حرفه‌ای آنلاین: ساختن پروفایل‌های جامع در پلتفرم‌هایی مانند ORCID یا Publons به ویراستاران امکان می‌دهد تا به سادگی به سوابق پژوهشی و توانایی‌های شما دسترسی پیدا کنند.
- ▶ ثبت نام در وبسایت‌های مجلات: بسیاری از مجلات، امکان ثبت نام داوطلبانه برای داوری مقالات را فراهم می‌کنند. با ثبت نام در این وبسایت‌ها، شانس شما برای دریافت دعوت به داوری افزایش می‌یابد.
- ▶ استفاده از شبکه ارتباطات علمی: از همکاران با تجربه و با سابقه خود بخواهید تا شما را به عنوان داور به ویراستاران مجلات معرفی کنند. شرکت در کنفرانس‌ها و همایش‌های علمی نیز فرصت مناسبی برای ایجاد ارتباط با ویراستاران است.
- ▶ با اتخاذ این راهکارها، پژوهشگران جوان می‌توانند به تدریج فرصت‌های بیشتری برای داوری مقالات پیدا کنند و به رشد حرفه‌ای خود کمک کنند."

مدیریت زمان برای داوری مقالات

- ▶ بسیاری از پژوهشگران جوان با حجم بالای کار روبرو هستند. برای مدیریت زمان و پذیرش داوری مقالات، پیشنهاد می‌شود:
- ▶ **انتخاب هوشمندانه:** فقط مقالات مرتبط با حوزه تخصصی خود را بپذیرید.
- ▶ **تعیین ضرب‌الاجل:** برای هر داوری، زمان مشخصی تعیین کنید.
- ▶ **اولویت‌بندی:** کارهای مهم‌تر را در اولویت قرار دهید.
- ▶ **استفاده از ابزارها:** از تقویم یا نرم‌افزارهای مدیریت زمان استفاده کنید.
- ▶ با این روش، می‌توانید بین تحقیق و داوری تعادل برقرار کرده و از زمان خود به بهترین شکل استفاده کنید.

تضاد منافع در داوری

- ▶ محققان جوان ممکن است هنگام داوری مقالات با مشکل تضاد منافع روبرو شوند. این مشکل زمانی رخ می‌دهد که داور ارتباط شخصی یا حرفه‌ای با نویسنده داشته باشد. برای رفع این مشکل، داور باید:
- ▶ **افشا:** قبل از داوری، هرگونه ارتباطی که ممکن است بر نظر او تاثیر بگذارد را به سردبیر اطلاع دهد.
- ▶ **رد داوری:** اگر تضاد منافع زیاد باشد، از پذیرش داوری خودداری کند.
- ▶ **بی‌طرفی:** در صورت امکان داوری، نهایت تلاش خود را برای حفظ بی‌طرفی کند.
- ▶ رعایت اخلاق در داوری به اعتبار علمی کمک می‌کند.

ارائه بازخورد سازنده در داوری

- ▶ محققان جوان ممکن است در ارائه بازخورد سازنده به نویسندگان مقالات با چالش‌هایی مواجه شوند. برای ارائه یک داوری مفید، باید:
- ▶ **رعایت دستورالعمل‌ها:** دقیقاً به دستورالعمل‌ها و معیارهای ارزیابی مجله پایبند باشند.
- ▶ **برجسته‌سازی نکات کلیدی:** نقاط قوت و ضعف مقاله را به وضوح مشخص کنند.
- ▶ **پیشنهادهای مشخص:** پیشنهادهای عملی و سازنده برای بهبود مقاله ارائه دهند.
- ▶ **حفظ احترام:** از بیان نظرات شخصی و توهین‌آمیز خودداری کنند.
- ▶ با رعایت این نکات، داوری شما می‌تواند به بهبود کیفیت مقالات و ارتقاء سطح علمی کمک کند.

- ▶ برای ارتقای مهارت‌های داوری، محققان جوان می‌توانند:
- ▶ مشورت با داوران باتجربه: از تجربیات و دانش داوران باسابقه بهره‌مند شوند.
- ▶ شرکت در دوره‌های آموزشی: در کارگاه‌ها و دوره‌های آنلاین داوری شرکت کنند.
- ▶ مطالعه منابع معتبر: به راهنماها و دستورالعمل‌های اخلاقی مانند COPE مراجعه کنند.

وظایف داوران مقالات

- **کمیته اخلاق انتشار Committee on Publication Ethics**, مجموعه ای از اصول اخلاقی را برای داوران مقالات تعیین کرده است. مهمترین این اصول عبارتند از:
- **محرمانگی:** داور باید کلیه اطلاعات مربوط به مقاله، از جمله محتوای آن و هویت نویسندگان را محرمانه نگه دارد.
- **عدم کپی برداری:** داور حق ندارد از مقاله کپی تهیه کند یا آن را به افراد غیرمرتبط نشان دهد.
- **داوری به موقع:** داور موظف است در زمان تعیین شده، داوری خود را به پایان رسانده و نظر خود را به سردبیر ارائه کند.

• **عدم سوءاستفاده از اطلاعات:** داور حق ندارد از اطلاعات، ایده‌ها یا روش‌های ارائه شده در مقاله برای انجام کارهای پژوهشی شخصی خود یا دیگران استفاده کند مگر با کسب اجازه کتبی از نویسنده.

• **داوری به موقع و دقیق:** داور موظف است در زمان تعیین شده، داوری خود را به پایان رسانده و نظرات خود را به صورت روشن، دقیق و مستند به سردبیر ارائه کند.

• **گزارش تخلفات:** در صورت مشاهده هرگونه تخلف علمی مانند سرقت ادبی (Plagiarism)، انتشار تکراری مقالات (Duplicate) یا تقلب در داده‌ها، داور موظف است به صورت محرمانه موضوع را به سردبیر مجله اطلاع دهد.

مدت زمان داوری مقالات بسته به پیچیدگی موضوع، طول مقاله، تعداد داوران، بار کاری داوران و سیاست‌های مجله متفاوت است. به‌طور معمول، این فرآیند از چند هفته تا چند ماه طول می‌کشد. دلایل طولانی بودن زمان داوری شامل بررسی دقیق مقاله، ارزیابی منابع، تحلیل نتایج و نوشتن گزارش داوری است. برای کاهش زمان داوری می‌توان از سیستم‌های الکترونیکی، تعیین مهلت زمانی مشخص و آموزش داوران استفاده کرد. با این حال، **کیفیت داوری** مهم‌تر از سرعت آن است و داوران باید زمان کافی برای ارزیابی دقیق مقالات داشته باشند.

به عبارت دیگر: داوری مقاله یک فرآیند زمان‌بر است که عوامل مختلفی در آن دخیل هستند. هدف اصلی از داوری، تضمین کیفیت مقالات علمی است و به همین دلیل، داوران باید با دقت و حوصله به بررسی مقالات بپردازند.

شیوع گسترده سرقت ادبی در مقالات دانشجویی:

یک پژوهش در سال ۲۰۰۵ با بهره‌گیری از نرم‌افزارهای تشخیص سرقت ادبی نشان داد که حدود ۹۱ درصد از دانشجویان پزشکی مرتکب این تخلف شده‌اند. این آمار هشداردهنده، گستردگی قابل توجه مشکل سرقت ادبی در محیط‌های دانشگاهی، به ویژه در رشته‌های علمی را آشکار می‌سازد.

Bilić-Zulle L, Frković V, Turk T, Azman J, Petrovecki M. Prevalence of plagiarism among medical students. Croat Med J. 2005; 46(1):126-31.

- **جعل (Fabrication):** به معنای ساختن داده‌ها، نتایج یا ارجاعات است که هیچ‌گونه پایه و اساس واقعی ندارند. به عبارت دیگر، ایجاد اطلاعاتی از ابتدا به صورت دروغین و ارائه آن‌ها به عنوان واقعیت.
- **تحریف (Falsification):** به معنای تغییر یا دستکاری داده‌ها، نتایج یا روش‌های تحقیق به گونه‌ای است که نتایج مورد نظر محقق به دست آید. این عمل باعث می‌شود که تصویر واقعی از تحقیق مخدوش شود.
- **سرقت ادبی (Plagiarism):** همان‌طور که اشاره کردید، به معنای استفاده از ایده‌ها، نتایج یا حتی عبارات دیگران بدون ذکر منبع و ارائه آن‌ها به عنوان کار خود است.
- **خودسرقت ادبی (Self-plagiarism):** این نوع سرقت ادبی زمانی رخ می‌دهد که یک محقق بخش‌هایی از کار قبلی خود را بدون ذکر منبع در کار جدید خود استفاده کند.
- **انتشار تکراری (Redundant publication):** انتشار مجدد یک کار تحقیقاتی که قبلاً منتشر شده است، بدون ذکر اینکه نسخه قبلی منتشر شده است، انتشار تکراری محسوب می‌شود.

راهبرد اساسی در مقابله با سرقت ادبی

- راهکارهای مقابله با سرقت ادبی:
- پیشگیری: آموزش، ترویج پژوهش اصیل، استفاده از ابزارهای تشخیص.
- شناسایی: استفاده از نرم‌افزارها، بازبینی همتا، شناخت نشانه‌ها.
- برخورد: تعیین مجازات، اطلاع‌رسانی، حمایت از آسیب‌دیدگان.

etblast	<i>etest.vbi.vt.edu/etblast3/</i>
Dupli Checker	www.duplichecker.com/
Plagiarism Detector	www.plagtracker.com/
Plagiarisma. Net	http://plagiarisma.net/
PlagScan	www.plagscan.com/
<i>turnitin</i>	<i>www.turnitin.com</i>

داوری سیستماتیک مقالات: یک رویکرد ساختاریافته

بیشتر مجلات علمی، فرم‌ها یا ابزارهایی را برای هدایت داوران در فرآیند داورى مقالات ارائه می‌دهند. اگرچه این ابزارها بسیار متنوع هستند، اما اغلب شامل مواردی مانند اهمیت سوال پژوهش، نوآوری، نقاط قوت و ضعف روش‌شناسی، نتایج و نیز جنبه‌های اخلاقی پژوهش می‌شوند.

برخی از این موارد، مانند ارزیابی اهمیت سوال پژوهش یا کیفیت نگارش، ممکن است ذهنی‌تر باشند و تحت تأثیر نظرات شخصی داور قرار گیرند. با این حال، برای مواردی همچون نوآوری و صحت نتایج، می‌توان رویکردی ساختاریافته‌تر اتخاذ کرد.

برای مثال، برای ارزیابی نوآوری یک پژوهش، می‌توان با جستجوی جامع در منابع علمی، به بررسی وجود پژوهش‌های مشابه پرداخت. این کار به داور کمک می‌کند تا به طور عینی‌تری درباره اصالت و نوآوری کار قضاوت کند.

ارزیابی جامع مقالات پژوهشی: یک رویکرد مبتنی بر چک‌لیست

در فرایند داوری و ارزیابی مقالات پژوهشی، استفاده از چک‌لیست‌های تخصصی می‌تواند به تضمین کیفیت و جامعیت ارزیابی کمک شایانی کند. این چک‌لیست‌ها با توجه به نوع مقاله (پژوهشی اصیل، مروری، گزارش موردی، کیفی و ...) شامل معیارهای مشخص و دقیقی هستند.

مراحل ارزیابی:

نگاه کلی به مقاله: کسب یک درک کلی از موضوع، هدف، روش‌شناسی و نتایج پژوهش.

تطبیق مقاله با چک‌لیست: تطبیق دقیق محتوای مقاله با معیارهای مشخص شده در چک‌لیست مربوط به نوع مقاله.

استفاده از چک‌لیست‌های تخصصی:

چک‌لیست مقالات پژوهشی اصیل: ارزیابی اصالت پژوهش، روش‌شناسی، تحلیل داده‌ها و نتیجه‌گیری.

چک‌لیست مقالات مروری: ارزیابی جامع بودن مرور، روش‌شناسی جستجو، کیفیت مطالعات مروری شده و نتیجه‌گیری.

چک‌لیست مقالات گزارش موردی: ارزیابی جامعیت گزارش مورد، اهمیت بالینی، روش‌شناسی و نتیجه‌گیری.

چک‌لیست مقالات کیفی: ارزیابی روش‌شناسی کیفی، گردآوری داده‌ها، تحلیل داده‌ها و اعتبارسنجی یافته‌ها.

چک لیست غربالگری مقالات

* معیارهای حذف قطعی خلاصه مقالات:

۱. عدم رعایت ساختار نگارش خلاصه مقاله شامل: عنوان، سابقه و هدف (مقدمه)، مواد و روش‌ها، یافته‌ها و نتیجه‌گیری.
۲. عدم رعایت تعداد کلمات مجاز بیش از ۱۰٪ سقف بدون احتساب نام نویسندگان و نام سازمان با توجه به نوع مقاله (پژوهشی اصیل: ۴۵۰ کلمه انگلیسی و ۵۰۰ کلمه فارسی، مروری: ۳۵۰ کلمه فارسی و ۳۰۰ کلمه انگلیسی، گزارش مورد: ۲۵۰ کلمه فارسی و ۲۰۰ کلمه انگلیسی، کیفی: ۴۵۰ کلمه فارسی و ۴۰۰ کلمه انگلیسی).
۳. عدم ذکر نتایج تحقیق و نگارش جملاتی مانند: "نتایج متعاقبا اعلام خواهد شد."
۴. وجود ساختارهای غیر متعارف در خلاصه مقاله مانند: ذکر منابع، جدول و نمودار

چک لیست مقالات پژوهشی اصیل

چک لیست

عنوان و خلاصه		
ذکر نوع مطالعه ، کار آزمایی تصادفی، در عنوان	۱- الف	
خلاصه ساختار مند در مورد طراحی کار آزمایی، روش اجرا، نتایج و نتیجه گیری	۱- ب	

		روش اجرا
توصیف طراحی مطالعه (مانند موازی، عاملی) و میزان تخصیص	۳- الف	طراحی کارآزمایی
تغییرات مهم در روش اجرا پس از شروع کارآزمایی (مانند معیارهای صلاحیت شرکت در مطالعه) با ذکر دلایل	۳- ب	
معیارهای صلاحیت شرکت افراد در مطالعه	۴- الف	شرکت کنندگان
بستر اجرای مطالعه و مکانهای جمع آوری اطلاعات	۴- ب	
نوع مداخله در هر گروه با ذکر کامل جزییات که امکان تکرار مطالعه فراهم شود شامل اینکه چگونه و در چه زمانی این مداخلات بصورت واقعی انجام شده اند.	۵	مداخلات
توضیح کامل مقیاس های از پیش مشخص شده برای پیامد های اولیه و ثانویه مطالعه، شامل اینکه چگونه و در چه موقع مورد ارزیابی قرار گرفته اند.	۶- الف	پیامد ها
هر گونه تغییر در پیامد های کارآزمایی پس از آغاز کارآزمایی، با ذکر دلایل	۶- ب	

تصادفی سازی		
ایجاد توالی	۸-الف	روش مورد استفاده برای تولید توالی تخصیص تصادفی
	۸-ب	نوع تصادفی سازی، جزییات هر گونه محدودیت (مانند بلوک کردن و اندازه بلوک)
روش پنهان سازی تخصیص شرکت کنندگان	۹	مکانیسم مورد استفاده در تصادفی سازی تخصیص شرکت کنندگان (مانند ظروف شماره دار متوالی) و توضیح تمام اقدامات انجام شده در پنهان کردن توالی تا زمان اختصاص مداخله به هر گروه
اجرا	۱۰	چه کسی توالی تخصیص تصادفی را مشخص کرد، چه کسی شرکت کنندگان را ثبت نام نمود، چه کسی شرکت کنندگان را به مداخلات تخصیص داد
کور سازی	۱۱-الف	در صورت انجام، چه کسانی نسبت به مداخله کور سازی شده اند (به عنوان مثال، افراد تحت مطالعه، رایه دهندگان خدمت و افرادی که نتایج را تحلیل می کنند) و کور سازی چگونه صورت گرفته است
	۱۱-ب	در صورت مناسب بودن، ارائه توضیح در مورد تشابه مداخلات
روش های آماری	۱۲-الف	روشهای آماری مورد استفاده در مقایسه گروهها از نظر پیامدهای اولیه و ثانویه
	۱۲-ب	روشهای مورد استفاده در آنالیزهای اضافی، مانند آنالیز زیر گروهها (subgroup analyses) و آنالیزهای تعدیل شده (adjusted analyses)

بیانیه‌ی استروب (بهبود سیستم گزارش‌دهی مطالعات مشاهده‌ای در اپیدمیولوژی) — چکلیست مواردی که توصیه می‌شود در گزارش مطالعات مشاهده‌ای آورده شوند

شماره	پیشنهاد
1	عنوان و چکیده الف) با استفاده از واژه‌های متداول، به نوع مطالعه در عنوان یا چکیده اشاره نمایید
	ب) در قسمت چکیده، خلاصه‌ای مفید و متوازن از آنچه انجام شده و آنچه به‌دست آمده ارائه دهید

روش‌ها

نوع مطالعه	4	اجزای کلیدی نوع مطالعه را در قسمت‌های ابتدایی مقاله ارایه دهید
محیط (زمان و مکان) پژوهش	5	بستر اجرای مطالعه (setting)، مکان(ها) و تاریخ‌های مرتبط مشمول بر مدت زمان(های) نمونه‌گیری، مواجهه، پی‌گیری و جمع- آوری داده‌ها را توصیف کنید
شرکت‌کنندگان در مطالعه	6	(الف) مطالعه‌ی هم‌گروهی — معیارهای ورود، منابع و روش- های انتخاب شرکت‌کنندگان را بیان کنید. روش‌های پی‌گیری را توضیح دهید مطالعه‌ی مورد — شامدی — معیارهای ورود، منابع و روش- های تعیین موردها و انتخاب شاهدها را بیان کنید. منطق انتخاب موردها و شاهدها را توضیح دهید مطالعه‌ی مقطعی — معیارهای ورود، منابع و روش‌های انتخاب شرکت‌کنندگان را بیان کنید
		(ب) مطالعه‌ی هم‌گروهی — برای مطالعات همسان‌شده، معیارهای همسان‌سازی و تعداد افراد مواجهه‌یافته و نیافته را ارایه دهید مطالعه‌ی مورد — شامدی — برای مطالعات همسان‌شده، معیارهای همسان‌سازی و تعداد شاهد به ازای هر مورد را ارایه دهید

متغیرها	7	به شکلی واضح تمامی پی آمدها، مواجهه ها، فاکتورهای پیش بینی کننده، مخدوش کننده ی احتمالی و دارای اثر متقابل را تعریف کنید. در صورت وجود، معیارهای تشخیصی را ارائه دهید
منابع داده ها / اندازه گیری	8*	برای هر يك از متغیرهای مورد مطالعه، منابع جمع آوری داده ها و روش های ارزیابی (اندازه گیری) را بیان کنید. در صورت وجود بیش از يك گروه، یکسان بودن روش های ارزیابی توضیح دهید
سوگیری	9	هرگونه تلاش برای برخورد با منابع احتمالی سوگیری را توصیف کنید
حجم نمونه	10	توضیح دهید که چگونه به این تعداد حجم نمونه رسیده اید

متغیرهای کمی	11	روش برخورد با متغیرهای کمی در تحلیل‌ها را توضیح دهید. در صورت وجود، شرح دهید که از چه گروه‌بندی‌هایی استفاده شده است و چرا
روش‌های آماری	12	(الف) تمام روش‌های آماری، از جمله روش‌های به‌کارگرفته شده برای حذف اثرات مخدوش‌کنندگی را توصیف کنید (ب) روش‌های به کار رفته برای بررسی زیرگروه‌ها و اثرات متقابل را توصیف کنید (پ) روش برخورد با داده‌های ناقص‌جمع‌آوری‌شده (missing) را شرح دهید (ت) مطالعه‌ی هم‌گروهی — در صورت وجود، روش برخورد با موارد پی‌گیری ناقص (loss to follow-up) را شرح دهید مطالعه‌ی مورد — شاهده‌ی — در صورت وجود، روش برخورد با همسان‌سازی موردها و شاهد‌ها را شرح دهید مطالعه‌ی مقطعی — در صورت وجود، تحلیل‌هایی که با در نظر گرفتن روش نمونه‌گیری انجام شده‌اند را توصیف کنید (ث) هرگونه تحلیل حساسیت انجام شده را توصیف کنید

The ARRIVE Guidelines¹

	ITEM	RECOMMENDATION
TITLE	1	Provide as accurate and concise a description of the content of the article as possible.
ABSTRACT	2	Provide an accurate summary of the background, research objectives, including details of the species or strain of animal used, key methods, principal findings and conclusions of the study.

STARD checklist for the reporting of studies of diagnostic accuracy.
First official version, January 2003.

Section and Topic	Item #		On page #
TITLE/ABSTRACT/ KEYWORDS	1	Identify the article as a study of diagnostic accuracy (recommend MeSH heading 'sensitivity and specificity').	

چگونه یک عنوان خوب برای مقاله بنویسیم؟

عنوان، اولین برداشت خواننده از مقاله شماست. پس باید کوتاه، واضح و جذاب باشد.

یک عنوان خوب باید:

پاسخگو باشد: به سؤال "چه چیزی را مطالعه کرده‌اید؟" پاسخ دهد.

کامل باشد: ویژگی‌های اصلی پژوهش را در خود داشته باشد.

ساده باشد: از عبارات پیچیده و تخصصی پرهیز کند.

فرمول ساده:

تأثیر X بر Y در Z: مثلاً "تأثیر ورزش بر استرس در دانش‌آموزان".

نکات مهم:

کوتاه و روشن: از کلمات اضافی بپرهیزید.

جذاب: کنجکاوی خواننده را برانگیزد.

منحصر به فرد: با سایر مقالات متفاوت باشد.

مثال: به جای "بررسی تأثیر تمرینات هوازی بر کاهش سطح کورتیزول در

افراد مبتلا به اضطراب"، بنویسید: "ورزش، کلید کاهش استرس".

Reviewer score	Max Score	Min Score	ساختار چکیده، عنوان و مقدمه
	۳	♦	آیا عنوان مناسبی دارد؟ (جامع، مانع، گویا و بیانگر هدف است)
	۱	♦	آیا چکیده در قالب ساختار خواسته شده است؟ (مقدمه، روش بررسی، نتایج، نتیجه گیری)
	۲	♦	آیا درمقدمه background خوبی از موضوع مورد مطالعه بیان شده است؟
	۲	♦	آیا اهمیت و ضرورت انجام مطالعه به خوبی بیان شده؟
	۲	♦	آیا فرضیه و پرسش مطالعه برای خواننده روشن است؟ و آیا نوع طراحی این مطالعه قادر به پاسخ گویی به این پرسش می باشد؟
	۱۰	♦	جمع

الف) طراحی مطالعه

Reviewer score	Max Score	Min Score	
	۲	۰	آیا نوع مطالعه به درستی بیان گردیده است؟ (یا روش مورد استفاده در Lab (Research)
	۱	۰	آیا به زمان و مکان مطالعه اشاره شده است؟ (در مطالعات تجربی، حیوانی و آزمایشگاهی می تواند ذکر نشود)
	۲	۰	آیا جمعیت مورد مطالعه به خوبی تعریف شده است؟ (معیارهای پذیرش و عدم پذیرش و یا معیارهای واجد شرایط بودن) (و یا نوع میکروب/سلول و محیط کشت در Lab Research)
	۲	۰	آیا روش نمونه گیری ذکر شده است؟ آیا این روش متناسب با هدف مطالعه انتخاب شده است؟
	۲	۰	آیا حجم نمونه ها (Sample Size) در کل و به تفکیک گروه های مطالعاتی (در صورت وجود) بیان شده است؟ و آیا به تعداد کافی انتخاب شده است؟
	۲	۰	آیا در مطالعات Cohort و case-control ، عامل مواجهه (Exposure) به خوبی بیان شده است؟ آیا در مطالعات مداخله ای نحوه مداخله به وضوح بیان شده است؟
	۲	۰	آیا به زمان پیگیری مطالعه اشاره شده است؟ آیا این زمان متناسب با هدف مطالعه انتخاب شده است؟
	۱	۰	آیا کد ثبت مطالعه RCT ذکر شده ؟ (Trial Registry Number، صرفاً در مطالعات کارآزمایی بالینی)
	۱۴	۰	جمع

ب) گمارش (فقط در مورد مطالعات Analytical و RCT)

۰	۲	آیا نحوه اختصاص افراد به گروه های مطالعه و شاهد مناسب بوده است؟ (نحوه تصادفی سازی در مطالعات RCT بیان شده است؟) یا (در مطالعات تحلیلی گمارش مشاهده ای بدون bias در انتخاب بوده است؟)
۰	۲	آیا تفاوت هایی بین گروه مطالعه و شاهد بجز خصوصیت تحت بررسی وجود دارد که بتواند نتایج را تحت تاثیر قرار دهد (متغیر مخدوش کننده) و در صورت وجود آیا راهکاری برای حل این مشکل در نظر گرفته است؟ (مثلاً Matching و ...)
۰	۱	در صورت نیاز به انجام Blinding آیا به درستی صورت گرفته است؟
۰	۵	جمع

ج) ارزیابی

۲	۰	آیا متغیرهای مورد سنجش به خوبی بیان شده و متناسب با نتایج ارائه شده است؟
۲	۰	آیا پیامدهای اصلی مطالعه بیان گردیده و به درستی سنجیده شده است؟ (متناسب با هدف بوده، از دقت کافی برخوردار بوده و بدون تاثیر پذیری از مشاهده است، ابزار سنجش متغیرها از روایی و پایایی برخوردار است)
۲	۰	آیا روش های آماری مورد استفاده برای برآورد وسعت یا قوت ارتباط یا وابستگی های مشاهده شده در پژوهش بیان شده است؟
۲	۰	کیفیت کلی بیان روش کار و روانی مطلب
۸	۰	جمع

Statistical test

	Type of Data			
Goal	Measurement (Normal)	Rank, Score, or Measurement (not normal)	Binomial (Two Possible Outcomes)	Survival Time
Describe one group	Mean, SD	Median, interquartile range	Proportion	Kaplan Meier survival curve
Compare one group to a hypothetical value	One-sample <i>t</i> test	Wilcoxon test	Chi-square	
Compare two unpaired groups	Unpaired <i>t</i> test	Mann-Whitney test	Fisher's test (chi-square for large samples)	Log-rank test or Mantel- Haenszel*
Compare two paired groups	Paired <i>t</i> test	Wilcoxon test	McNemar's test	Conditional proportional hazards regression*

Compare three or more unmatched groups	One-way ANOVA	Kruskal-Wallis test	Chi-square test	Cox proportional hazard regression
Compare three or more matched groups	Repeated-measures ANOVA	Friedman test	Cochrane Q	Conditional proportional hazards regression
Quantify association between two variables	Pearson correlation	Spearman correlation	Contingency coefficients	

Revi ewer score	Max Score	Min Score	نتایج
	۲	۰	بیان مناسب اطلاعات زمینه ای (Baseline characteristics)
	۲	۰	ترتیب گزارش نتایج (توصیفی بعد در صورت وجود تحلیلی اولیه و پیشرفته)
	۶	۰	روش آنالیز و بیان شاخص های مرکزی و پراکندگی مثل میانگین و انحراف معیار (در آنالیز Descriptive) و بیان شاخص های مناسب در آنالیز های تحلیلی شامل شاخص های معنی داری و شدت ارتباط (P value یا power و یا ضریب همبستگی و CI ذکر شده باشد).
	۳	۰	آیا نتایج ذکر شده همراه با اهداف مطالعه می باشد؟
	۱۳	۰	جمع

نتیجه گیری

الف) تفسیر

Reviewer score	Max Score	Min Score	
	۴	۰	آیا نتیجه نهایی هدف اصلی را بیان کرده است؟
	۴	۰	آیا تفسیر اطلاعات بدست آمده متناسب با یافته ها بوده و با توجه به نوع مطالعه منطقی است؟ (مثلاً در صورت ذکر رابطه علت و معلولی آیا سه معیار ارتباط، تقدم ارتباط، تغییر معلول بدنبال علت در مطالعه اثبات می شود؟)

ب) تعمیم

	۴	۰	تعمیم نتایج مطالعه به گروه های مشابه و یا جمعیت های دیگر به درستی و با در نظر گرفتن مفروضات لازم انجام گرفته است؟ (مثلاً اغراق آمیز و به دور از یافته های مطالعه نباشد.)
	۱۲	۰	جمع

Reviewer score	Max Score	Min Score	واژگان کلیدی
	۲	۰	آیا واژگان کلیدی مرتبط می باشد؟
	۱	۰	آیا واژگان کلیدی بین ۳ تا ۱۰ عدد می باشد؟
	۳	۰	جمع

Reviewer score	Max Score	Min Score	نظر کلی داور
	۵	۰	آیا پیوستگی لازم در بخشهای مختلف وجود داشت؟
	۱۵	۰	نظر کلی داور در مورد این چکیده مقاله (ابتکار و نوآوری داشتن، جذاب و بدیع بودن، کاربردی بودن، رعایت قواعد نگارشی و املایی، ...)
	۲۰	۰	جمع

چک لیست مقالات مروری

مرور نظام‌مند چیست؟

مرور نظام‌مند، بررسی جامع و دقیق تمامی پژوهش‌های انجام شده در یک حوزه خاص است. این نوع مرور با روش‌های مشخص و شفاف انجام می‌شود تا اطمینان حاصل شود که تمام شواهد مرتبط شناسایی و ارزیابی شده‌اند. به گفته (Evans & Benfield (2001، یک مرور نظام‌مند باید دارای ویژگی‌های زیر باشد:

سؤال پژوهشی دقیق: هدف مطالعه به‌طور واضح مشخص شده باشد.

جستجوی شفاف: روش جستجوی مقالات به‌طور کامل توضیح داده شود.

جستجوی جامع: تمام مطالعات مرتبط شناسایی شوند.

ملاک‌های کیفی: معیارهای ارزیابی کیفیت مطالعات مشخص باشند.

ملاک‌های ورود: معیارهای انتخاب مطالعات برای ورود به مرور مشخص باشند.

روش نظام‌مند: روش ترکیب و تحلیل نتایج مطالعات به‌طور سیستماتیک انجام شود.

به عبارت ساده‌تر، مرور نظام‌مند پاسخی جامع و علمی به یک سؤال پژوهشی است که بر اساس شواهد موجود به دست می‌آید.

عنوان مقاله: فرا تحلیل شیوع پوکی استخوان در زنان ایرانی (مرور سیستماتیک و متا آنالیز)

مقدمه: بررسی های توصیفی زیادی در زمینه پوکی استخوان در ایران وجود دارد که به طور عمده، شیوع این بیماری و ارتباط آن با عوامل مختلف را بررسی کرده اند. به منظور کسب چشم انداز بهتری از اپیدمیولوژی این بیماری در ایران و هتروژنیتی آن در مناطق مختلف، تمام بررسی های موجود به صورت نظام مند مرور و یافته های آنها با روش فراتحلیل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

مواد و روش ها: تمام مقاله های منتشر شده در مجلات ایرانی و بین المللی، گزارش نهایی طرح های پژوهشی و مقالات مرتبط ارایه شده در کنگره ها، و نیز پایان نامه های دانشجویی، با استفاده از کلید واژه های استاندارد و حساس مرور شدند. سپس تمام مقالات منتشر شده بین سال های ۷۹-۸۷ که دارای معیارهای ورود به پژوهش بودند، پس از کنترل کیفی، با استفاده از مدل تصادفی، وارد فرآیند فراتحلیل گردیدند.

یافته ها: در ۲۱ پژوهش، کمترین و بیشترین شیوع محاسبه شده در ناحیه فمور به ترتیب ۱,۵٪ و ۴۳٪، کمترین و بیشترین شیوع محاسبه شده برای ناحیه ستون فقرات به ترتیب ۳,۲٪ و ۵۱,۳٪ بود. برآورد شیوع استئوپروز با استفاده از مدل تصادفی در ناحیه فمور، در زنان ایرانی ۱۸,۹٪ با دامنه اطمینان (۱۵-۲۲,۷) و برآورد شیوع استئوپروز در ناحیه ستون فقرات در زنان ایرانی ۱۸,۹٪ با دامنه اطمینان (۱۴,۶-۲۳,۲) محاسبه گردید. هم چنین با استفاده از روش متارگرسیون عوامل اصلی ایجادکننده عدم تجانس، ($P < 0.01$) ویژگی های مکانی و حجم نمونه ها معرفی شدند (

نتیجه گیری: با توجه به این که استئوپروز یک مشکل بهداشتی شناخته شده ای می باشد که با بالا رفتن سن متوسط جامعه و تغییر شیوه زندگی، اهمیت آن روز به روز بیشتر می شود (هر چند در این پژوهش شیوع کمتری از پوکی استخوان نسبت به سایر کشورها نشان داده شده است)، از توجه به فرایند صنعتی شدن کشور ایران که به افزایش جمعیت سالمند به دلیل بهبود مراقبت های بهداشتی منجر می شود، نباید غافل شد.

PRISMA 2009 Checklist

Section/topic	#	Checklist item
TITLE		
Title	1	Identify the report as a systematic review, meta-analysis, or both.
ABSTRACT		
Structured summary	2	Provide a structured summary including, as applicable: background; objectives; data sources; study eligibility criteria, participants, and interventions; study appraisal and synthesis methods; results; limitations; conclusions and implications of key findings; systematic review registration number.

METHODS

Protocol and registration	5	Indicate if a review protocol exists, if and where it can be accessed (e.g., Web address), and, if available, provide registration information including registration number.
Eligibility criteria	6	Specify study characteristics (e.g., PICOS, length of follow-up) and report characteristics (e.g., years considered, language, publication status) used as criteria for eligibility, giving rationale.
Information sources	7	Describe all information sources (e.g., databases with dates of coverage, contact with study authors to identify additional studies) in the search and date last searched.
Search	8	Present full electronic search strategy for at least one database, including any limits used, such that it could be repeated.
Study selection	9	State the process for selecting studies (i.e., screening, eligibility, included in systematic review, and, if applicable, included in the meta-analysis).
Data collection process	10	Describe method of data extraction from reports (e.g., piloted forms, independently, in duplicate) and any processes for obtaining and confirming data from investigators.

Data items	1 1	List and define all variables for which data were sought (e.g., PICOS, funding sources) and any assumptions and simplifications made.
Risk of bias in individual studies	1 2	Describe methods used for assessing risk of bias of individual studies (including specification of whether this was done at the study or outcome level), and how this information is to be used in any data synthesis.
Summary measures	1 3	State the principal summary measures (e.g., risk ratio, difference in means).
Synthesis of results	1 4	Describe the methods of handling data and combining results of studies, if done, including measures of consistency (e.g., I^2) for each meta-analysis.
Risk of bias across studies	1 5	Specify any assessment of risk of bias that may affect the cumulative evidence (e.g., publication bias, selective reporting within studies).
Additional analyses	1 6	Describe methods of additional analyses (e.g., sensitivity or subgroup analyses, meta-regression), if done, indicating which were pre-specified.

Reviewer score	Max Score	Min Score	عنوان، مقدمه و اهداف
	۲	۰	آیا عنوان مناسبی دارد؟ (گویا و بیانگر هدف است)
	۱	۰	آیا چکیده در قالب ساختار خواسته شده است؟
	۲	۰	آیا درمقدمه background خوبی از موضوع مورد مطالعه بیان شده است؟
	۳	۰	آیا اهمیت و ضرورت انجام مطالعه به خوبی بیان شده است؟
	۲	۰	آیا کیفیت بیان سوال و هدف مطالعه مناسب است؟
	۱۰	۰	جمع

Reviewer score	Max Score	Min Score	روش جستجو، معیارهای ورود، نحوه ی جمع آوری و آنالیز مطالب
	۴	♦	آیا استراتژی جستجو (شامل منابع مورد جستجو) به صورت مناسبی گزارش شده است؟
	۲	♦	آیا استراتژی جستجو جهت یافتن همه مقالات مرتبط مناسب است؟
	۴	♦	معیارهای انتخاب مقالات (شامل نوع مطالعه، نمونه های مطالعات، مداخله های مورد مقایسه و پیامد های مورد بررسی)
	۲	♦	روش جمع آوری اطلاعات از مطالعات
	۳	♦	کیفیت بیان روش آنالیز
	۱۵	♦	جمع

Reviewer score	Max Score	Min Score	نتایج
	۲	♦	ترتیب گزارش نتایج و پیوستگی مطالب
	۴	♦	نحوه گزارش خصوصیات مطالعات وارد شده به مرور سیستماتیک
	۶	♦	نحوه گزارش شاخص های توصیفی و معیارهای شدت ارتباط (با شاخص- های مورد نظر) به همراه فاصله اطمینان (CI) (در صورت استفاده از روش های متا آنالیز)
	۳	♦	آیا نتایج ذکر شده همراستا با اهداف مطالعه می باشد؟
	۱۵	♦	جمع

Reviewer score	Max Score	Min Score	نتیجه گیری
	۴	♦	آیا نتیجه نهایی هدف اصلی را بیان کرده است؟
	۴	♦	آیا تفسیر اطلاعات بدست آمده منطقی و واقع بینانه است؟
	۴	♦	آیا نتیجه گیری نهایی با یافته های مطالعه همسو می باشد؟ (مثلاً اغراق آمیز و به دور از یافته های مطالعه نباشد).
	۱۲	♦	جمع

واژگان کلیدی

Review er score	Max Score	Min Score	
	۲	۰	آیا واژگان کلیدی مرتبط می باشد؟
	۱	۰	آیا واژگان کلیدی بین ۳ تا ۱۰ عدد می باشد؟
	۳	۰	جمع

نظر کلی داور

Reviewer score	Max Score	Min Score	
	۵	۰	آیا پیوستگی لازم در بخشهای مختلف وجود داشت؟
	۱۵	۰	نظر کلی داور در مورد این چکیده مقاله
	۲۰	۰	جمع

چک لیست مقالات گزارش موردی

بیماری نادر

مشخصه‌ای نادر یا بی‌همتا در روند بیماری

ارتباطی غیر منتظره بین بیماری و علائم.

یک رویکرد درمانی بی‌سابقه.

مواردی که یک عارضه جانبی از دارو درمانی را مطرح سازند که قبلاً گزارش نشده است.

یک رویداد غیرمنتظره طی دوره تحت نظر بودن یا درمان بیمار

یافته‌هایی که دیدگاه جدیدی نسبت به پاتوژنز یک بیماری یا عارضه دارویی بدست می‌دهند.

CARE Checklist (2013)

Topic	Item	Checklist item description
Title	1	The words “case report” should be in the title along with the area of focus
Key Words	2	2 to 5 key words that identify areas covered in this case report.
Abstract	3a	Introduction—What is unique about this case? What does it add to the medical literature
	3b	The main symptoms of the patient and the important clinical findings
	3c	The main diagnoses, therapeutics interventions, and outcomes . . .
	3d	Conclusion—What are the main “take-away” lessons from this case?

Reviewer score	Max Score	Min Score	عنوان، مقدمه و ساختار
	۲	♦	آیا عنوان مناسبی دارد؟ (جامع، مانع، گویا و بیانگر هدف است)
	۱	♦	آیا چکیده در قالب ساختار خواسته شده است؟
	۲	♦	آیا درمقدمه background خوبی از موضوع بیان شده است؟
	۷	♦	آیا علت گزارش case قانع کننده است؟ (کرایتریای report شدن را داراست؟)
	۱۲	♦	جمع

Reviewer score	Max Score	Min Score	گزارش بیمار
	۵	♦	کیفیت معرفی بیمار
	۱	♦	آیا تشخیص قطعی بیماری ذکر شده است؟
	۲	♦	آیا تست تشخیصی قطعی بیماری یا مورد به درستی ذکر شده و انتخاب است؟
	۲	♦	آیا تشخیص های افتراقی احتمالی دیگر بررسی شده است؟
	۲	♦	چنان چه مداخله ای صورت گرفته، آیا به خوبی به آن اشاره و نتایج آن ذکر شده است؟
	۲	♦	آیا سرنوشت نهایی بیمار یا مورد گزارش شده، بیان شده است؟ (پیگیری کامل بیمار یا مورد)
	۱	♦	یکنواختی گزارش
	۱۵	♦	جمع

Reviewer score	Max Score	Min Score	نتیجه گیری
	۵	۰	آیا نتیجه گیری مناسبی صورت گرفته شده است؟
	۵	۰	آیا در نتیجه گیری نکته هایی که به تشخیص و manage بیماران و یا موارد مشابه کمک کند، گنجانده شده است؟
	۱۰	۰	جمع

Reviewer score	Max Score	Min Score	واژگان کلیدی
	۲	♦	آیا واژگان کلیدی مرتبط میباشد؟
	۱	♦	آیا واژگان کلیدی بین ۳ تا ۱۰ عدد می باشد؟
	۳	♦	جمع

Reviewer score	Max Score	Min Score	نظر کلی داور
	۵	♦	آیا پیوستگی لازم در بخشهای مختلف وجود داشت؟
	۱۵	♦	نظر کلی داور در مورد این چکیده مقاله
	۱۰	♦	جدید و بدیع بودن بیمار یا مورد معرفی شده
	۳۰	♦	جمع

چک لیست مقالات کیفی

تحقیق کیفی: روشی است برای

جمع‌آوری داده‌هایی که به صورت عدد و

آمار قابل اندازه‌گیری نیستند. این نوع

تحقیق بر درک عمیق تجربیات، باورها و

دیدگاه‌های افراد تمرکز دارد.

انواع روش تحقیق کیفی

Phenomenological Research

Grounded Theory Research

Historical Research

Ethnographic Research

Phenomenological Research

- ▶ پژوهش پدیدارشناسی
- ▶ پدیدارشناسی به دنبال فهم عمیق و معنایی از تجربیات زیسته افراد است.
- ▶ مثال: بررسی تجربه زیستی بیماران مبتلا به سرطان

بررسی تجربه‌ی خوددرمانی در بیماران مبتلا به دیابت نوع ۲

مسعودی علوی نگین، ایزدی فاطمه سادات، عبادی علیرضا، حاجی باقری علی.

مواد و روش‌ها: در یک تحقیقی کیفی از نوع فنومنولوژی بیماران مبتلا به بیماری دیابت قندی نوع ۲ مراجعه‌کننده به درمانگاه دیابت شهر کاشان و بستری در بیمارستان مورد مصاحبه‌ی نیمه ساختاری قرار گرفتند. همه‌ی مصاحبه‌ها پس از کسب موافقت کتبی بیماران ضبط شد و با روش کلایزی تجزیه و تحلیل شد. یافته‌ها: ۸۰ کد مفهومی از مصاحبه‌ها استخراج شد و در ۷ طبقه قرار گرفت که شامل موارد زیر بودند: رفتارهای درمان‌طلبانه مانند پنهان کردن بیماری، عوامل تسهیل‌کننده‌ی خوددرمانی مانند هزینه‌ی درمان، عوامل مربوط به بیماری شامل شدت و نوع بیماری، عوامل مربوط به پزشک مانند ترس از پزشک و احساس بی‌فایده‌گی مراجعه به پزشک، عوامل مهارکننده‌ی خوددرمانی مانند آموزش، شیوه خوددرمانی مانند مصرف خودسرانه‌ی دارو و استفاده از مواد گیاهی و بالاخره یافته‌های خوددرمانی مانند تأخیر در درمان و بروز عوارض.

Grounded Theory Research

تحقیق نظریه داده بنیاد :

در این نوع تحقیق، محقق به دنبال کشف و توسعه یک نظریه جدید است که مستقیماً از داده‌های جمع‌آوری شده در پژوهش استخراج می‌شود. هدف اصلی، درک عمیق فرایندها و مکانیزم‌های مرتبط با پدیده مورد مطالعه است.

مثال: بررسی فرایند سازگاری بیماران مبتلا به سرطان پستان که تحت عمل ماستکتومی قرار گرفته‌اند.

عوامل موثر بر تصمیم به ترک در سوء مصرف کنندگان مواد: یک مطالعه کیفی

شمسعلی نیا عباس، نوروزی کیان، فلاحتی خشکناز مسعود، فرهودیان علی.

روش: این مطالعه بخشی از یک مطالعه کیفی با رویکرد گراند تئوری است. شرکت کنندگان ۲۲ نفر سوء مصرف کننده مواد که با استفاده از روش نمونه گیری هدفمند و با حداکثر تنوع از بین هر دو جنس و با دوره بهبودی متفاوت انتخاب شدند. داده ها از طریق مصاحبه فردی و به وسیله سوالات نیمه ساختاریافته جمع آوری شد. تجزیه و تحلیل داده ها به روش آنالیز محتوی قراردادی انجام شد. یافته ها: دو طبقه اصلی استخراج شده در این مطالعه شامل "نیاز برای رهایی" که خود از سه زیر طبقه: ۱- خسته شدن از موقعیت موجود، ۲- احساس تهدید و ۳- رسیدن به انتهای خط تشکیل شده است و "قدم نهادن در راه" که از دو زیر طبقه ۱- چنگ زدن به معنویت و ۲- جستجوی اطلاعات تشکیل شده است.

Ethnographic Research

پژوهش مردم‌نگاری

مردم‌نگاری به مطالعه عمیق و همه جانبه یک فرهنگ می‌پردازد. پژوهشگر در این روش به طور مستقیم با افراد جامعه مورد مطالعه تعامل کرده و از نزدیک زندگی آن‌ها را مشاهده می‌کند. هدف اصلی، درک عمیق از باورها، ارزش‌ها، آداب و رسوم و رفتارهای روزمره مردم است.

به عبارت ساده‌تر، مردم‌نگار به عنوان یک مشاهده‌گر فعال، در دل جامعه مورد مطالعه زندگی کرده و از طریق جمع‌آوری داده‌های کیفی، نظریه‌ای جامع درباره آن فرهنگ ارائه می‌دهد.

فرهنگ نگهداری مواد غذایی مردم شهر بوشهر-یک مطالعه اتنوگرافی

مریم روانی - حیدر علی عابدی - معصومه روانی پور

روش تحقیق: روش انجام این مطالعه فرهنگ شناسی بومی (اتنوگرافی) از دسته تحقیقات کیفی می باشد که در آن سعی شده از طریق مشاهده از منازل و مصاحبه و رفتار تعاملی با افراد جامعه به شناخت ویژگیهای فرهنگی مردم از قبیل روش نگهداری مواد گوشتی، لبنی، سبزیجات، حبوبات و ... شناخت بیشتر حاصل گردد. یافته ها: یافته ها شامل عقائد، باورها، آداب، رسوم، عادات تهیه مواد غذایی، طرز تلقی، ابتکارات، تقلید سنتها و تمایلات بصورت تم اصلی استخراج شده و در ۹ دسته بعنوان مفاهیم ساختاری فرهنگ غذایی مردم بوشهر شکل داده شدند.

Historical Research

تحقیق تاریخی

- تحقیق تاریخی به بررسی و تحلیل رویدادهای گذشته می‌پردازد. داده‌های این نوع تحقیق از منابع مختلفی مانند اسناد تاریخی، گزارش‌ها، مصاحبه‌ها و آثار باستانی به دست می‌آید. هرچه منبع به زمان وقوع رویداد نزدیک‌تر باشد (مثلاً دست‌نوشته‌های اصلی یا آثار تاریخی)، اعتبار آن بیشتر است.
- به عبارت ساده‌تر، محققین با استفاده از شواهد موجود، گذشته را بازسازی کرده و به تفسیر آن می‌پردازند.

Table 1

Standards for Reporting Qualitative Research (SRQR)^a

No.	Topic	Item
Title and abstract		
S1	Title	Concise description of the nature and topic of the study Identifying the study as qualitative or indicating the approach (e.g., ethnography, grounded theory) or data collection methods (e.g., interview, focus group) is recommended
S2	Abstract	Summary of key elements of the study using the abstract format of the intended publication; typically includes background, purpose, methods, results, and conclusions

Reviewer score	Max Score	Min Score	عنوان، مقدمه و ساختار
	۳	♦	آیا عنوان مناسبی دارد؟
	۱	♦	آیا چکیده در قالب ساختار خواسته شده است؟
	۲	♦	آیا درمقدمه background خوبی از موضوع بیان شده است؟
	۲	♦	آیا اهمیت و ضرورت انجام مطالعه به خوبی بیان شده؟
	۲	♦	آیا هدف و ایده مطالعه به خوبی بیان شده است؟
	۲	♦	آیا نوع طراحی این مطالعه به روش کیفی به درستی انتخاب شده است؟
	۱۲	♦	جمع

Reviewer score	Max Score	Min Score	روش بررسی
	۵	♦	آیا روش اصلی تحقیق ذکر شده و به درستی انتخاب شده است؟ (به طور مثال گراند تئوری، پدیده شناسی و..)
	۱	♦	آیا روش جمع آوری اطلاعات بیان شده است؟
	۲	♦	آیا روش جمع آوری اطلاعات با سوال تحقیق تناسب دارد؟
	۳	♦	آیا روش و نحوه نمونه گیری ذکر شده و به درستی انتخاب شده است؟
	۲	♦	آیا در اجرای این پژوهش کیفی نکات اخلاقی رعایت شده است؟
	۱۳	♦	جمع

Reviewer score	Max Score	Min Score	نتایج
	۵	♦	بیان مناسب اطلاعات زمینه ای (Baseline characteristics)
	۲	♦	آیا به روش آنالیز مورد استفاده اشاره شده و به درستی انتخاب شده است؟ (این مورد می تواند در روش بررسی نیز گنجانده شود).
	۳	♦	گزارش نتایج استخراج شده
	۲	♦	همراستا بودن نتایج با سوال پژوهش
	۱۲	♦	جمع

Reviewer score	Max Score	Min Score	نتیجه گیری
	۵	♦	آیا نتیجه نهایی هدف اصلی را بیان کرده است؟
	۵	♦	آیا تفسیر اطلاعات بدست آمده منطقی و واقع بینانه است؟
	۵	♦	آیا نتیجه گیری نهایی با یافته های مطالعه همسو می باشد؟ (مثلاً اغراق آمیز و به دور از یافته های مطالعه نباشد).
	۱۵	♦	جمع

Reviewer score	Max Score	Min Score	واژگان کلیدی
	۲	♦	آیا واژگان کلیدی مرتبط میباشد؟
	۱	♦	آیا واژگان کلیدی بین ۳ تا ۱۰ عدد می باشد؟
	۳	♦	جمع

Reviewer score	Max Score	Min Score	نظر کلی داور
	۵	♦	آیا پیوستگی لازم در بخشهای مختلف وجود داشت؟
	۱۵	♦	نظر کلی داور در مورد این چکیده مقاله (ابتکار و نوآوری داشتن، جذاب و بدیع بودن، کاربردی بودن، رعایت قواعد نگارشی و املائی، ...)
	۲۰	♦	جمع

سختن آخر

داوری همتا، نوعی تضمین کیفیت برای مقالات علمی است. با ارزیابی دقیق آثار علمی، از انتشار مطالبی که کیفیت لازم را ندارند جلوگیری می‌شود و به این ترتیب، سطح علمی پژوهش‌ها ارتقا می‌یابد. رعایت دقیق اصول داوری همتا، به تولید علم باکیفیت‌تر کمک کرده و اعتماد خوانندگان به مقالات علمی را افزایش می‌دهد. همچنین، پژوهشگران را به سمت نگارش دقیق‌تر و حرفه‌ای‌تر سوق می‌دهد.

سیاس از توجه شما